

**«Theoretical Sciences,
Applied Sciences and technologies
in the United States and Europe»**

№ 9

Hosted by the CIBUNET Publishing

May, 2017

New York, USA

I.B. Iovchenko

Graduate student of the regional administration,
local government and city management

National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

I.B. Івченко

аспірант кафедри регіонального управління,
місцевого самоврядування та управління містом

Національної академії державного управління при Президентові України

Cooperation of local self-government system with the volunteer movements: system approach

Взаємодія системи місцевого самоврядування з волонтерськими рухами: системний підхід

«Sciences and technologies in the United States and Europe»:

Cibunet Publishing, New York, USA. May 2017. 21 p.

Edited by Ludwig Siebenberg

Technical Editor: Peter Meyer

ISBN 978-1-940260-34-1

Issued in Germany by ORT Publishing (Germany)

April 2017, 700 copies

ORT Publishing

Schwieberdingerstr.

70435 Stuttgart, Germany

CIBUNET Publishing

59 P.O. BOX 444

Woodlawn, NY 10470

All rights reserved

© CIBUNET Publishing

© ORT Publishing

© All authors of the current issue

ISBN 978-1-940260-34-1

Трансформаційна перебудова українського суспільства на демократичній основі супроводжується опануванням інноваційних чинників соціально-економічного розвитку. Пріоритетними напрямками розвитку України визначено питання демократизації як суспільства в цілому, так і окремих його підсистем. Так, показником зрілості демократії і громадянського суспільства є рівень розвитку місцевого самоврядування, так як зміцнення місцевого самоврядування підвищує громадянську активність і суспільну відповідальність населення, сприятиме залученню значної його частини до демократичних і соціально-економічних процесів, до створення й ефективної діяльності різноманітних громадських, неурядових організацій. Вітчизняний науковець В. С. Колтун щодо демократичних засад управління зазначає: «Актуальність сучасних розробок свідчить, що в процесі реалізації форм прямої (безпосередньої) демократії територіальна громада не тільки формується як згуртований колектив, а і напрацьовує значний соціальний потенціал, який дає змогу комплексно вирішувати наявні проблеми. Таким чином, до першочергових завдань місцевого самоврядування слід віднести більш активне залучення членів територіальної громади не тільки до реалізації форм прямої (безпосередньої) демократії, а і до участі у здійсненні завдань і функцій місцевого самоврядування». 1 На наше переконання, саме волонтерська діяльність якнайповніше відповідає інтересам органів публічного управління, адже дозволяє «поліпшити умови та якість життя людей без значних витрат з боку держави; доповнити послуги, надані державним та підприємницьким сектором...; залучати населення до задоволення потреб громади; створити умови для надання адресної та оперативної допомоги тим, хто її потребує; сформувати активне громадянське суспільство». 2 Таким чином, актуальність даного дослідження обумовлена необхідністю формування ефективної моделі взаємодії системи місцевого самоврядування з волонтерськими рухами в процесі реалізації соціальної роботи.

Метою статті є обґрунтування специфіки взаємодії системи місцевого самоврядування з волонтерськими рухами на основі методології системного підходу.

Сучасний поступ місцевого самоврядування в Україні пов'язують з проблемами розвитку громадянського суспільства, форм безпосередньої демократії, удосконалення системи взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх асоціаціями та іншими об'єднаннями, громадськими організаціями, підприємницькими структурами. 3 На даний час вітчизняними науковцями напрацьовано пласт підходів щодо методів та форм взаємодії системи місцевого самоврядування з громадянським суспільством та шляхів її ефективного здійснення з різними суб'єктами. Так, О. О. Бабінова⁴ розглядає теоретичні аспекти забезпечення співпраці органів місцевого самоврядування з громадськістю, В. С. Колтун⁵ обґрунтовує думку, що тенденції взаємодії, котрі формуються на базовому рівні місцевого самоврядування, згодом еволюціонують і знаходять відображення на загальнодержавному рівні управління,

1 Стратегія реформування системи державного управління на засадах демократичного врядування: Матеріали навч.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 31 трав. 2007.: У 4 т. / За заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – Т. 3. – 364 с.

2 Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства. Методичні рекомендації / Укр. незалеж. центр політ. Дослідж.: А. О. Красносільська, М. В. Лациба, А. В. Волошина, В. О. Купрій, М. Чермошенцева, О. Л. Ващук – К.: Агентство «Україна», 2013. – 180 с.

3 Муніципальне право України: підручник / В. Ф. Погорілко, О. Ф. Фрицький, М. О. Баймуратов та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.

4 Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування з громадськістю як предмет теоретичного аналізу [Текст] / О. О. Бабінова // Вісник НАДУ. – 2004. – № 3. – 345–353 с.

5 Колтун В. С. Формування парадигми «взаємодії» як концепт розвитку вітчизняного місцевого самоврядування / В. С. Колтун // Новітні тенденції розвитку демократичного врядування: світовий та український досвід: матер. наук. практ. конф. за міжнар. уч. (м. Київ, 30 травня 2008 р.) у 3 т.; за заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна. – К.: НАДУ, 2008. – 351 с. – Т. 3. – 30–31 с.

Teriaieva Larisa Anatolyevna,
 postgraduate student of theory and methodology of music education
 Institute of Arts Borys Grinchenko
 Kyiv University,
 e-mail: larianat@gmail.com

Теряева Лариса Анатольевна,
 аспирант кафедры теории и методики музыкального образования
 института искусств Киевского университета
 имени Бориса Гринченко

Efficiency of forms, methods, tools and types of training in the process of forming the methodical competence of future music teachers

Abstract. This article discusses the problems of forming methodical competence of future music teachers, suggests effective methods, forms, types and means for use in choral conducting classes.

Keywords: methodical competence, choral conducting, forms, means, methods, types of training.

Эффективность форм, методов, средств и видов обучения в процессе формирования методической компетентности будущих учителей музыки

Аннотация. В данной статье рассматриваются проблемы формирования методической компетентности будущих учителей музыки, предлагаются эффективные методы, формы, виды и средства обучения для использования на занятиях по хоровому дирижированию.

Ключевые слова: методическая компетентность, хоровое дирижирование, формы, средства, методы, виды обучения.

Целью данной статьи является определение максимальной эффективности методов, организационных форм, видов и современных средств обучения, которые используются на занятиях по хоровому дирижированию для формирования методической компетентности студентов.

Постановка проблемы. Педагогическая наука имеет определенные достижения в изучении проблемы методической компетентности будущих учителей музыки (А. Берещенко, С. Глазунов, К. Даррент, И. Коваленко, С. Мартиненко, Б. Реймер, А. Рогачевская, Н. Соловова, С. Стельмащук, Т. Сясица, А. Хромушин, Л. Хоруца, Н. Цюлюпа В. Шаган), однако недостаточно исследованной и актуальной остается проблема формирования методической компетентности будущих учителей именно по дисциплине «Хоровое дирижирование».

Методическая компетентность – это интегральная способность личности владеть методическими знаниями, умениями контролировать и анализировать учебный процесс, оценивать качество знаний для достижения цели, искать новые пути и эффективные методы обучения, уверенно владеть современными инновационными технологиями и внедрять их в учебный процесс.

Для решения проблем по формированию методической компетентности нами уже были предложены методы интерактивного обучения с использованием музыкальных компьютерных технологий, разработаны рекомендации к формированию методической компетентности и специальный дополнительный раздел к учебной программе по дисциплине «Хоровое дирижирование» для студентов-бакалавров. Также проведено исследование с целью определения максимальной эффективности методов, форм, видов и средств обучения на занятиях по хоровому дирижированию. Методы эффективного обучения, используемые на занятиях, были разделены на 2 группы: 1) методы, направленные на овладение знаний (мотивационно-учебные, проблемно-поисковые); 2) методы, направленные на совершенствование знаний, умений и навыков (интерактивные и креативные). Рассмотрим их более детально.

I. Методы обучения. Мотивационно-учебные методы предназначены для мотивации и активизации студентов путем использования на занятиях мультимедийных средств; для объяснения и демонстрации дирижерских схем; слушания хоровой музыки разных стилей и жанров; выразительного исполнения хоровых произведений, а также для самостоятельной работы студентов).

Проблемно-поисковые методы применяются с целью определения проблемы и поиска путей ее решения (нахождение информации для написания аннотаций на хоровые произведения; создание мультимедийных презентаций; выполнение полученных творческих заданий; поиск соответствующих методов для практической работы с хором; целенаправленная подготовка к методическим семинарам и научным конференциям).

Интерактивные методы направлены на совершенствование знаний, умений и навыков. Они необходимы для активности студентов на занятиях, развития их дирижерских способностей, личностных качеств и стремления к самореализации.

Креативные методы на занятиях по хоровому дирижированию необходимы с целью практического использования мультимедийных средств и программ-нотаторов для написания нот, игровых моментов на занятиях, создания собственных интерпретаций вокально-хоровых произведений.

II. Организационные формы обучения. На занятиях по хоровому дирижированию целесообразно использовать индивидуальную форму обучения (учебные занятия, творческий диалог, самостоятельная работа, творческие задания с использованием практического применения мультимедийных компьютерных технологий), а также индивидуально-групповую (прослушивание хорового произведения группой студентов, обсуждение, предложения, выразительное дирижирование одного и того же произведения разными студентами-дирижерами; коллоквиум, деловые игры, педагогическая практика, научные кружки, Веб-квесты, консультации, музыкальные гостиные, концерты), которые способствуют расширению возможностей учебного процесса.

Важную роль на занятиях играет самостоятельное изучение студентами методической, научной и учебной литературы; овладение дирижерской техникой; проведение анализа хоровых произведений; разучивание школьных песен, создание художественной интерпретации хоровых произведений, выполнение индивидуальных креативных заданий.

III. Виды обучения. На занятиях по хоровому дирижированию используются следующие виды обучения: 1) *объяснительно-иллюстративное обучение* с демонстрацией дирижерских упражнений, приемов звуковедения, дирижерских схем; 2) *проблемное обучение* с использованием разных методов для решения проблемных заданий, развития познавательных интересов, креативного мышления студентов на основе междисциплинарных связей хорового дирижирования с другими музыкальными дисциплинами; 3) *программированное обучение* с самостоятельным разучиванием дирижерских упражнений, схем и выполнением творческих заданий с помощью программируемого пособия или монитора; 4) *модульное обучение*, основанное на поэтапном изучении учебного материала с помощью модулей, содержащих перечень творческих практических заданий, вопросов для самостоятельной работы; 5) *интерактивное обучение*, способствующее формированию умений и навыков, развитию творческого мышления, музыкальных способностей и моделированию жизненных ситуаций; 6) *дистанционное обучение* с использованием электронных учебников, электронных библиотек, дистанционных курсов, консультаций, обсуждений, Интернет-ресурсов, программ «Нотные редакторы» и компьютерных музыкальных программ.

IV. Современные средства обучения. На занятиях по хоровому дирижированию используются как *традиционные средства обучения*:

1. Учебники (учебно-методическая литература; хрестоматии по хоровому дирижированию; нотные сборники хоровых произведений; словарь музыкальных терминов; нормативные документы; книги о композиторах).
2. Наглядные пособия (таблицы с дирижерскими схемами; фотографии; картины; портреты композиторов), так и *инновационные средства обучения*:
3. Мультимедийные средства (учебные видео-фильмы; аудиозаписи хоровой музыки, электронная доска; аппаратные средства).
4. Программно-методическое обеспечение компьютерных технологий (электронные учебники, пособия; электронные библиотеки; электронные курсы; профессиональные музыкальные программы и программы-нотаторы; задания для самостоятельной работы студентов; тесты)
5. Дидактические материалы (методические рекомендации по хоровому дирижированию; аннотации хоровых произведений; научные статьи, методические разработки).
6. Технические средства (магнитофоны; музыкальные центры; колонки; микрофон; компьютер; ноутбук; музыкальные компакт-диски; метроном; фотоаппарат; кинокамера).

Во время исследования каждый из методов, форм, видов и средств обучения оценивался по 10-балльной шкале. Разработанная методика оценивания показала, что максимально эффективными для формирования методической компетентности являются: 1) *Методы* стимулирования и мотивации (9,83б), интерактивные (9,75 б), практические (9,7 б), проблемно-поисковые (8,63б), креативные методы (8,3 б) и методы контроля и самоконтроля (7,9 б). 2) *Форма* индивидуальная (9,6 б), индивидуально-групповая (9,45 б), практические занятия (8,45 б), самостоятельная работа (8,8 б), педагогическая практика (8,45 б); 3) *Обучение* модульное (8,55 б), интерактивное обучение (8,45 б), проблемное обучение (7,75 б), дистанционное обучение (7,15 б) и программируемое обучение (6,5 б). 4) *Средства*: программно-методическое обеспечение компьютерных технологий (9 б), мультимедийные средства (8,35 б), дидактические материалы (7,2 б), учебники (6,6 б). Таким образом, другие методы (репродуктивные), виды (объяснительно-иллюстративное), формы (лекции, семинары) и средства обучения (наглядные пособия, специальное оборудование) при изучении курса «Хоровое дирижирование» являются второстепенными и не очень продуктивными.

Проведенное нами исследование показало суммарные значения баллов каждого из форм, видов и средств обучения, выявила их «значимость» для формирования методической компетентности. Дальнейшие исследования нацелены на практическое внедрение инновационных технологий обучения.

Список литературы:

1. Олексюк О.М. Музична педагогіка: навч. посіб./О.М.Олексюк –К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. –248 с.
2. Теряєва Л.А. Міждисциплінарні зв'язки у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів музики // Електронне наукове фахове видання «Освітологічний дискурс» Київського університету імені Бориса Грінченка, випуск № 2 (10), 2015р.
3. Равен Дж. Компетентность в современном обществе : выявление, развитие и реализация / Джон Равен; пер. с англ. –М. : Когито-центр, 2002. –396 с.
4. Теряєва Л.А. Формування методичної компетентності майбутніх учителів музики з диригентсько-хорової підготовки на основі модульного навчання / Л.А. Теряєва // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти: Збірник наукових праць.- Вип.20 (25). К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. –91-94 с.